

DIGITAL SERVICES ACT & DIGITAL MARKETS ACT: ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

Ι. Γενικά

Στις 5 Ιουλίου 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τις **Πράξεις (Κανονισμούς) για τις ψηφιακές υπηρεσίες (Digital Services Act ή DSA)** και τις **ψηφιακές αγορές (Digital Markets Act ή DMA)**.¹ Η θέσπιση τους προτάθηκε, για πρώτη φορά, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2020². Οι δύο αυτές Πράξεις αποτελούν ορόσημο, καθώς μαζί σχηματίζουν ένα ενιαίο σύνολο νέων κανόνων που θα ισχύουν σε ολόκληρη την Ε.Ε. με κυριότερους στόχους:

¹ Το τελικό κείμενο των Κανονισμών είναι διαθέσιμο εδώ: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN&https://eurlex.europa.eu/legalcontent/en/TXT/?uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN>.

² Στις 25 Μαρτίου 2022 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία για το νόμο για τις ψηφιακές αγορές και στις 23 Απριλίου 2022 για το νόμο για τις ψηφιακές υπηρεσίες.

- ✓ τη δημιουργία ενός ασφαλέστερου ψηφιακού χώρου, στον οποίο προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα όλων των χρηστών ψηφιακών υπηρεσιών·
- ✓ τη διαμόρφωση ίσων όρων ανταγωνισμού για την προώθηση της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των επιχειρήσεων, τόσο στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά όσο και παγκοσμίως.

II. Τι είναι η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες (DSA);

Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες³ ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των ψηφιακών υπηρεσιών που ενεργούν ως ενδιάμεσοι στο πλαίσιο του ρόλου που διαδραματίζουν στη σύνδεση των καταναλωτών με αγαθά, υπηρεσίες και περιεχόμενο. Σ' αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι διαδικτυακές αγορές. **Ορισμένες από τις υποχρεώσεις περιλαμβάνουν τα εξής:**

- ✓ μέτρα για την καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των παράνομων αγαθών και υπηρεσιών. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες επιβάλλει νέους μηχανισμούς που επιτρέπουν στους χρήστες να επισημαίνουν παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο και στις πλατφόρμες να συνεργάζονται με εξειδικευμένες «αξιόπιστες πηγές επισημάνσης παράνομου περιεχομένου» για τον εντοπισμό και την αφαίρεση παράνομου περιεχομένου·
- ✓ νέους κανόνες για τον εντοπισμό των πωλητών στις διαδικτυακές αγορές, με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και την ευκολότερη αντιμετώπιση των απατεώνων· νέα υποχρέωση των διαδικτυακών αγορών να ελέγχουν δειγματοληπτικά με βάση τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων κατά πόσον τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που βρίσκονται στους ιστότοπούς τους συμμορφώνονται·
- ✓ μέτρα διαφάνειας ευρείας εμβέλειας για τις διαδικτυακές πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης πληροφόρησης σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις, καθώς και της διαφάνειας σχετικά με τους αλγόριθμους που χρησιμοποιούνται για τη σύσταση περιεχομένου ή προϊόντων στους χρήστες·
- ✓ νέες υποχρεώσεις για την προστασία των ανηλίκων σε οποιαδήποτε πλατφόρμα στην ΕΕ·
- ✓ υποχρεώσεις για τις πολύ μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης ώστε να αποτρέπουν την κατάχρηση των συστημάτων τους λαμβάνοντας μέτρα βάσει κινδύνου,

³ Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες βασίζεται στους κανόνες της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο που εκδόθηκε το 2000 και εξετάζει τα ιδιαίτερα ζητήματα που προκύπτουν όσον αφορά τους διαδικτυακούς ενδιάμεσους.

συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας μέσω ανεξάρτητων ελέγχων των μέτρων διαχείρισης κινδύνου τους. Οι πλατφόρμες πρέπει να μετριάσουν τους κινδύνους, όπως την παραπληροφόρηση ή τη χειραγώγηση των εκλογών, τη βία κατά των γυναικών στον κυβερνοχώρο ή τις βλάβες σε ανηλίκους στο διαδίκτυο. Τα μέτρα αυτά πρέπει να σταθμίζονται προσεκτικά έναντι των περιορισμών της ελευθερίας της έκφρασης και να υπόκεινται σε ανεξάρτητους ελέγχους·

- ✓ νέο μηχανισμό αντιμετώπισης κρίσεων σε περιπτώσεις σοβαρής απειλής για τη δημόσια υγεία και κρίσεων ασφάλειας, όπως πανδημία ή πόλεμος·
- ✓ απαγορεύσεις στοχευμένων διαφημίσεων σε διαδικτυακές πλατφόρμες μέσω της κατάρτισης προφίλ παιδιών ή βάσει ειδικών κατηγοριών προσωπικών δεδομένων, όπως η εθνική καταγωγή, οι πολιτικές απόψεις ή ο γενετήσιος προσανατολισμός. Ενισχυμένη διαφάνεια για όλες τις διαφημίσεις σε διαδικτυακές πλατφόρμες και τις εμπορικές επικοινωνίες των επηρεαστών γνώμης·
- ✓ **δημιουργία ενιαίας δομής εποπτείας:** η Επιτροπή θα είναι η κύρια ρυθμιστική αρχή για τις πολύ μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες (που έχουν απήχηση σε 45 εκατομμύρια χρήστες), ενώ άλλες πλατφόρμες θα τελούν υπό την εποπτεία των κρατών μελών στα οποία είναι εγκατεστημένες. Η Επιτροπή θα διαθέτει εξουσίες επιβολής παρόμοιες με εκείνες που διαθέτει στο πλαίσιο των αντιμονοπωλιακών διαδικασιών. Θα θεσπιστεί μηχανισμός συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και της Επιτροπής·

III. Τι είναι η πράξη για τις ψηφιακές αγορές (DMA);

Η **πράξη για τις ψηφιακές αγορές** θεσπίζει κανόνες για τις πλατφόρμες που ενεργούν ως «**ρυθμιστές πρόσβασης**» (*“gatekeepers”*)⁴ στον ψηφιακό τομέα. Πρόκειται για πλατφόρμες με σημαντικό αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά, που λειτουργούν ως σημαντικές ψηφιακές πύλες για τους επιχειρηματικούς χρήστες ώστε αυτοί να προσεγγίσουν τους τελικούς χρήστες τους και διαθέτουν, ή προβλέπεται ότι θα διαθέτουν, παγιωμένη και διαρκή θέση.

⁴ Με βάση την τελική συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών, στην πράξη για τις ψηφιακές αγορές θα υπόκεινται δέκα βασικές υπηρεσίες πλατφόρμας: επιγραμμικές υπηρεσίες διαμεσολάβησης· επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης· υπηρεσίες πλατφόρμας διαμοιρασμού βίντεο· υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών· λειτουργικά συστήματα· υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους· διαφημιστικές υπηρεσίες· προγράμματα περιήγησης στο διαδίκτυο· εικονικοί βοηθοί.

Ορισμένα παραδείγματα των υποχρεώσεων και απαγορεύσεων που επιβάλλονται στους ρυθμιστές πρόσβασης περιλαμβάνουν τα εξής:

- **παροχή της δυνατότητας, στους τελικούς χρήστες, να απεγκαθιστούν εύκολα προεγκατεστημένες εφαρμογές ή να αλλάζουν προεπιλεγμένες ρυθμίσεις σε λειτουργικά συστήματα, εικονικούς βοηθούς ή προγράμματα περιήγησης στο διαδίκτυο** που τους κατευθύνουν στα προϊόντα και τις υπηρεσίες του ρυθμιστή πρόσβασης, καθώς και παροχή οθονών επιλογής για βασικές υπηρεσίες
- **παροχή της δυνατότητας, στους τελικούς χρήστες, να ακυρώνουν την εγγραφή τους σε βασικές υπηρεσίες πλατφόρμας του ρυθμιστή πρόσβασης με την ίδια ευκολία με την οποία εγγράφονται σε αυτές**
- **παροχή πρόσβασης στις εταιρείες, που διαφημίζουν στην πλατφόρμα τους, στα εργαλεία μέτρησης επιδόσεων του ρυθμιστή πρόσβασης και των απαραίτητων πληροφοριών ώστε οι διαφημιστές και οι εκδότες να διενεργούν τη δική τους ανεξάρτητη επαλήθευση των διαφημίσεών τους που φιλοξενεί ο ρυθμιστής πρόσβασης**
- **παροχή της δυνατότητας, στους επιχειρηματικούς χρήστες, να προωθούν τις προσφορές τους και να συνάπτουν συμβάσεις με τους πελάτες τους εκτός της πλατφόρμας του ρυθμιστή πρόσβασης**
- **απαγόρευση της χρήσης των δεδομένων των επιχειρηματικών χρηστών στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ρυθμιστές πρόσβασης ανταγωνίζονται μαζί τους στην ίδια τους την πλατφόρμα**
- **απαγόρευση παρουσίασης των προϊόντων ή των υπηρεσιών του ίδιου του ρυθμιστή πρόσβασης με τρόπο ευνοϊκότερο συγκριτικά με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τρίτων**
- **απαγόρευση της απαίτησης οι προγραμματιστές εφαρμογών να χρησιμοποιούν ορισμένες από τις υπηρεσίες του ρυθμιστή πρόσβασης (όπως συστήματα πληρωμών ή παρόχους ταυτότητας) προκειμένου να εμφανίζονται σε καταστήματα εφαρμογών του ρυθμιστή πρόσβασης**
- **απαγόρευση της παρακολούθησης τελικών χρηστών εκτός της βασικής υπηρεσίας πλατφόρμας των ρυθμιστών πρόσβασης για σκοπούς στοχευμένης διαφήμισης, χωρίς να έχει χορηγηθεί πραγματική συγκατάθεση.**

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.

Πηγή πληροφοριών: ec.europa.eu

